

**Raport z analizy wyników badania
losów zawodowych absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych
UWM w Olsztynie
rocznika 2013/2014
w 6 miesięcy po ukończeniu studiów**

Analizie poddano wyniki badania losów zawodowych absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie rocznika 2013/2014 w 6 miesięcy po ukończeniu studiów. Celem przeprowadzonych badań jest poznanie opinii absolwentów na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w czasie studiów w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w kontekście ich obecności na rynku pracy. Poznanie zarówno tych elementów, które oceniane są jako pomocne w życiu zawodowym, jak też luk, które mogą istnieć w programach kształcenia, pozwala na wprowadzenie zmian do oferty dydaktycznej Wydziału. Analiza ta stanowi jeden z elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, umożliwiających systematyczną kontrolę i poprawę wielu aspektów procesu kształcenia na Wydziale oraz w całym Uniwersytecie.

W wyniku poprzedniego badania losów absolwentów dokonano korekty w ofercie kształcenia. Zmieniono specjalności na studiach drugiego stopnia, na kierunkach ekonomia i zarządzanie. Ponadto przeprofilowano kierunek Zarządzanie i inżynieria produkcji, który od roku akademickiego 2017/18 będzie realizowany w profilu praktycznym. Jest to odpowiedź na powtarzające się sugestie, zarówno absolwentów Wydziału jak i potencjalnych pracodawców, którzy oczekują większego nacisku w procesie kształcenia na kompetencje praktyczne.

Spośród ankiet skierowanych do absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych kierunków ekonomia i zarządzanie, studiów pierwszego i drugiego stopnia, uzyskano zwrot na poziomie 176 wypełnionych prawidłowo kwestionariuszy. Było to około 20% absolwentów, przez co wynik ten można uznać za satysfakcjonujący i pozwalający na formułowanie wniosków o charakterze ogólnym.

W pierwszej kolejności ocenie poddano wiedzę oraz umiejętności i kompetencje zdobyte przez absolwentów Wydziału w czasie studiów. 50,57% ankietowanych oceniło ją przeciętnie, 43,75% wysoko lub bardzo wysoko, a jedynie 5,68% nisko i bardzo nisko. W przypadku umiejętności i kompetencji podział ten kształtuje się następująco: 50,57% przeciętnie, 32,96% wysoko lub bardzo wysoko, 16,47% nisko i bardzo nisko. Wyniki te można

interpretować jako relatywnie niższą ocenę kształcenia praktycznego na Wydziale. Dotychczas realizowane kierunki występowały natomiast jedynie w formie profili ogólnoakademickich, co częściowo może tłumaczyć mniejszą koncentrację na kształceniu zawodowym.

Kolejnym elementem kształcenia, który został oceniony przez absolwentów Wydziału była rola bloku dyplomowego w rozwijaniu własnych kompetencji oraz współpracy z opiekunem pracy dyplomowej. Średnio w Uniwersytecie niemal połowa badanych oceniła ten element kształcenia wysoko lub bardzo wysoko, a 70% w ten sam sposób wyraziło się na temat współpracy z opiekunem naukowym/promotorem. W przypadku Wydziału Nauk Ekonomicznych ocena ta była zbliżona.

Ocenie poddano także rolę praktyk w rozwijaniu kompetencji przyszłych absolwentów. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych 36,36% oceniło ich rolę jako wysoką lub bardzo wysoką, 38,07% jako przeciętną, natomiast 22,57% jako niską lub bardzo niską. Ocena ta była podobna w poprzednim badaniu ankietowym. Oznacza to, że jedna czwarta absolwentów była nieusatysfakcjonowana tym elementem kształcenia. Jest to kolejny sygnał, że oczekiwany jest wyższy poziom uprządkowania zajęć w Uniwersytecie.

Absolwenci odnieśli się również do zasobów infrastruktury w Uniwersytecie – w szczególności wyposażenia sal wykładowych, laboratoriów i pracowni komputerowych. Niemal połowa ankietowanych uznała, że wyposażenie to rozwinięte przeciętnie. Ponad 36% oceniła je wysoko lub bardzo wysoko, a około 21% nisko lub bardzo nisko. W przypadku Wydziału Nauk Ekonomicznych szczególną rolę odgrywa infrastruktura informatyczna, w tym przede wszystkim aktualne, fachowe oprogramowanie. Należy podkreślić, że władze Wydziału starają się na bieżąco reagować na potrzeby wskazywane w tym zakresie zarówno przez pracowników jak i studentów. W ostatnim czasie powstały na Wydziale nowe pracownie komputerowe, wyposażone w najnowsze oprogramowanie. W efekcie około 1/3 ocenia tę infrastrukturę na wydziale wysoko lub bardzo wysoko, a 50% przeciętnie.

Bardzo wysoko wśród absolwentów Wydziału zostały ocenione zasoby zgromadzone w Bibliotece Uniwersyteckiej. Średnio w Uniwersytecie około 58% absolwentów wystawiło ocenę wysoką lub bardzo wysoką, a jedynie 3,35% bardzo niską. Podobnie, bardzo pozytywnie oceniono obiekty sportowe, będące w użytkowaniu UWM.

Poza obszarem procesu kształcenia, absolwenci mieli możliwość wypowiedzenia się także na temat organizacji studiów i pracy dziekanatu. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych niemal 80% oceniło ten element pozytywnie. Jedynie 7,95% oceniło ten element bardzo nisko.

W dalszej części badania ocenie poddano status zawodowy absolwentów. Należy podkreślić, że absolwenci Wydziału Nauk Ekonomicznych znaleźli się w grupie, która w

porównaniu do innych wydziałów najczęściej znajduje zatrudnienie. Jedynie 13,64% spośród absolwentów nie znalazło pracy i nie zdecydowało się na kontynuowanie nauki. 42,61% pracuje i nie kontynuuje nauki, 11,36% łączy pracę z dalszą nauką. Wydaje się, że jest to kluczowe kryterium w ocenie jakości kształcenia na Wydziale – sukces absolwentów na wymagającym rynku pracy. Pewnym problemem jest jedynie znalezienie zatrudnienia ściśle związanego z uzyskanym wykształceniem – średnio w Uniwersytecie 30,88% pracuje na stanowiskach nie związanych z ukończonym kierunkiem studiów.

W ankiecie absolwenci oceniali również praktyczne wykorzystanie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w trakcie studiów. W przypadku Wydziału Nauk Ekonomicznych ocena ta jest relatywnie niska – jedynie 16,85% oceniło ten element kształcenia wysoko lub bardzo wysoko i jest to wynik gorszy, niż w poprzednim badaniu. Natomiast 44,2% absolwentów wypowiedziało się na ten temat negatywnie. Jest to kolejny argument na to, że oczekuje się upraktycznienia kształcenia.

W kontekście dopasowania uzyskanego wykształcenia do wymagań rynku pracy pozytywnie wypowiedziało się ponad 75% absolwentów. Tylko 6,32% ankietowanych odpowiedziało, że jest ono bardzo małe.

Ważnym elementem badania było wskazanie przez absolwentów tych obszarów kształcenia, które wzmocniłyby ich pozycję konkurencyjną na rynku pracy. Większość z nich jest związana z naukami ekonomicznymi, w tym m.in. wiedza i umiejętności analityczne (24,40%), znajomości podstaw księgowości i finansów (6,35%), umiejętność kierowania zespołem ludzi (8,20%). Inne ważne elementy to znajomość języków obcych (19,50%), umiejętność obsługi programów komputerowych (13,20%) oraz umiejętność podejmowania ryzyka i kreatywność (13,75%). W odpowiedzi na te zapotrzebowania zaproponowano na studiach drugiego stopnia na kierunku ekonomia specjalność „Analityka gospodarcza”.

Wśród absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych 42,61% powtórnie wybrałoby ten sam kierunek studiów w UWM w Olsztynie, co stanowi wyraźny wzrost (o 6 p.p.) w porównaniu do poprzedniego badania. Ponadto 17,05% ankietowanych zadeklarowało, że wybrałoby ten sam kierunek w innej uczelni.

Przeprowadzone badania i zestawione wyniki pozwalają na wyciągnięcie wniosków oraz sformułowanie rekomendacji dotyczących polityki kształcenia na Wydziale w przeszłości. Po raz kolejny należy podkreślić fakt dość wysokiego odsetka absolwentów, którzy wzięli udział w ankiecie – już ten element świadczy o kompetencjach społecznych oraz więzi z Uniwersytetem i Wydziałem, którą udało się wykreować w czasie studiów. W odniesieniu do uzyskanych wyników szczególnie pozytywnym jest informacja na temat wysokiego poziomu

zatrudnienia absolwentów Wydziału – zarówno w ujęciu bezwzględnym jak i w porównaniu do absolwentów innych Wydziałów. Jednym z czynników wpływających na taki stan rzeczy jest aktywnie działająca przy Wydziale Rada Patronacka, której przedstawiciele oferują studentom praktyki i staże już w czasie studiów, a po ich ukończeniu nierzadko proponują zatrudnienie. Ponadto obecnie wielu studentów rozpoczyna swoją aktywność zawodową już w czasie studiów. Jest to bardzo ambitne wyzwanie, dlatego prodziekani ds. dydaktycznych starają się wspierać takie aktywności, m.in. proponując indywidualną organizację studiów. W efekcie, po zakończeniu studiów, absolwent dysponuje nie tylko dyplomem, ale również doświadczeniem zawodowym, co znacząco poprawia jego pozycję na rynku pracy.

Wśród słabości procesu kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie absolwenci podkreślają zbyt słabe upracticznienie procesu dydaktycznego. Informacja taka skłania do podjęcia decyzji o rozszerzeniu oferty dydaktycznej o kierunek studiów o profilu praktycznym. Kierunkiem tym ma być Zarządzanie i inżynieria produkcji – studia, które u swoich podstaw mają kształcić kadry inżynierskie dla przemysłu. W przypadku, jeśli kierunek ten będzie cieszył się dużym zainteresowaniem studentów, możliwe będzie uruchomienie również innych kierunków w profilu praktycznym, w pierwszej kolejności zarządzania. Po raz kolejny absolwenci nisko ocenili poziom praktyk realizowanych w ramach programu studiów. Trudno do końca zgodzić się z tym zarzutem – wielokrotnie na Wydziale poszukiwaliśmy osób chętnych do odbycia praktyk lub staży w różnych przedsiębiorstwach (m.in. w bankach) – niestety bezskutecznie.

Reasumując, przeprowadzone po raz kolejny badanie stanowi bardzo ważne źródło informacji o procesie kształcenia na Wydziale, które pozwala na przyszłe kreowanie działań dydaktycznych. Biorąc pod uwagę zarówno uwagi absolwentów, bieżące opinie studentów, wskazówki pracodawców, jak też strategiczne założenia rozwoju Uniwersytetu i Wydziału możliwym jest optymalizowanie polityki kształcenia na Wydziale. Wydaje się, że obecnie kluczową sprawą jest upracticznienie kształcenia. W tym celu podjęto już pierwsze działania, które w kolejnych latach mogą być kontynuowane.